

30. Jun. 1845

FAKTA

Dato:
30. Jun. 1845

Sidetæl:
Dagbog F, side 22-29

Dagbogens placering:
Den kgl. Kobberstiksamling, inv.nr.
KKS19997

Trykt udgave:
Bjarne Jørnæs (red.): Johan Thomas
Lundbye. Rejsedagbøger 1845-1846,
Statens Museum for Kunst 1976, s.
79-86; Jesper Svenningsen (red.):
Seks år af et liv. Johan Thomas
Lundbye – Dagbøger om tro, skæbne,
kunst og kærlighed, København 2018,
s. 323-331

TRANSSKRIFTION

Mandag 30 Juny. Chamonix

12 Fr 2 5 Sous i hotel royal eller hotel de l'union.

Idag lysner det lidt om Toppen af montblanc, som jeg maaske endog har seet et Glimt af, men det er vanskeligt at skjælné mellem Skyerne; nu, paa Afstand skal jeg nok faa den at see. Kl: 8 gaaer det atter nedad Martigny til, hvor jeg ventelig skilles fra Selskabet. Italienerne gaar alt her fra til Genf.

[to tegninger af et gemsehoved]

10 Sous En lille tam Gemse havde de her. Det er et spinkelt lille Dyr men med stærke Been; hos Kjellerups¹ Gemser føler man ikke nok det lille Dyr; han giver dem brede Hestebninger. – For at see det gav jeg 10 Sous.

•23•

Igennem Chamonix Dalen bleve vi et langt Stykke fulgt af en heel Flok Piger, hvoriblandt flere meget smukke. Den lystige Amerikaner spøgede ypperlig med dem, og de tog det med forbausende Lethed.

[tegning af en opsadlet hest, der græsser]

Ved Yverdun har jeg glemt at anføre: at jeg saae en gammel graae Bygning med Taarne paa Hjørnerne. Det var Pestalozzis² Skole. –

•24•

Kl 10½ saae jeg fra Chamonixdalen, da vi alt i alt i 1½ Time havde været paa Veien til Martigny, et lille Glimt af Spidsen af Montblanc.

[tegning af en bjerghytte]

•25•

Mr Knowlton³ 30 Juny

[tegning af Mr. Knowlton til hest]

Denne Hrr Knowlton er Capt i det nordamerikanske Artelleri, en særdeles vakker, rolig Mand, derimod hans Reisekammerat: Doctor Gardener, en ung Læge, havde i Paris godt optaget Franskmændenes Lethed; han var bestandig i godt Humeur, og fuld af comiske Indfald.

Regierungsrath Schwartz⁴ i Rudolstadt Thuringen bad om et Besøg, naar jeg vender tilbage (?).

•26•

Paa Veien fra Chamonix til Martigny, strax naar man er passeret Grændsen mellem Savoyen og Schweitz.

[tegning af en port på en bjergvej mellem Chamonix og Martigny]

•27•

Téte noire 30 Juny 1845.

Saadanne er Veien er hugget ud i Fjeldet, at man har vældige Masser lige over Hovedet – den lodrette Flade ned til Dybet, hvor Elven bruser, ved Siden. Rædsomt skjønt er dette i Sandhed! –

[tegning af en tunnel i en bjergskråning]

•28•

Martigny 30 Juni.

Herved Tête noire ligger et Gjæstgiversted: Kronen, hvor vi spiste til Middag paa samme Tid som et heelt Selskab Englændere, med hvilke vi da kom i Følge. Veien gik igjennem en Dal som kaldes, troer jeg, efter tête noire, og er endnu noget af det Vildeste jeg har seet og Floden i Dybet var stor og gjorde det ene Fald efter det andet. Tilsidst steeg hele det talrige Selskab: 7 paa Muuldyr og 7 tilfods op ad en steil Zikzaksti, desværre for at stige ned igjen – men deroppe havde vi det første Indblik i den mageløse Rhonedal, med Jomfruen i Baggrunden. Det var mageløst, saa deiligt som tænkes kan. Men derfra steeg vi i to Timer ned ad en steil Bjergsti, som var heelt over med løse Steen store og smaae, som ved vore Kyster. Men Dalen var deilig, grøn [overstreget: og] i Midten med Skov paa Siderne. Græsset var høit med de yndigste Blomster og store deilig Køer med Klokker. Men ved Blomster kommer jeg til at tænke paa, at jeg [overstreget: paa] i en øde, meget høit liggende Dal, den sørgeligste •29• og sterileste, jeg endnu har seet – der voxede i store Klynger de deiligste Alperoser, saa hele Strækninger rødmede deraf. Jeg tænker denne Blomst har sit Navn deraf, at hele Planten med de udsprungne Blomster kan paa nogen Afstand have Lighed med en Rosenbusk; de enkelte Blomster er jo saa meget forskjellige fra Roser. – Her ved Martigny ligger en net Ruin. – Jeg har paa denne umenneskelige, ja næsten uæselige Nedgang!, gaaet mine Fødder istykker, og nu skulde jeg just bruge dem. Imorgen gaaer jeg til Leuch.

Udgivter d 30 juni

i en Landsby for Brød og Vin	10 Sous
i Gjæstgiverstedet ved tête noir Middag	2 Fr 10 –
Førerløn	2 Fr

En lille Dreng stod her tæt ved Martigny og bød mig Kirsebær "Demi bache" (Batzen) sagde han. Jeg viiste ham en Sous, han saae paa den men gav mig den igjen; ligesaa $\frac{1}{4}$ Franc fik jeg med et ubeskriveligt Blik gjennem et Par store brune Øine, ledsaget af de Ord "n'avez vous aucunes de baches?" og da jeg benægtede det, gik han roligt bort. Det var ventelig den eneste Mynt han kjendte. –

¹ Theodor Julius Kiellerup (1818-1850), dansk dyremaler bosat i München.

² Skolen var grundlagt i begyndelsen af 1800-tallet af den berømte schweiziske pædagog Johann Heinrich Pestalozzi (1746-1827).

³ Miner Knowlton (1804-1870), amerikansk artillerikaptajn og -instruktør ved militærakademiet West Point.

⁴ Theodor Schwartz (1810-1876), tysk jurist.

1/2 Linn for at seje et Spænde fast paa enin Vand led.
2 Frances Wine Part af Førrerlen.

1/4 Linn Visning Bred paa Tappen af ment-ensers.

Mandag 30 Junij. Skænmis

12 for 25 Linn i Køllet roigel eller kotel de Linnion.

Dag ligner det lidt om Tappen af ment
bland, som ij maadke end y her oed
et Jhand af, men det er ranskeligt at
skjelne mellem Skjærne; nu, paa
Afstand skal ij nok faa den at see.
Kl. 8 gaar det atter nedad Martignij tel,
Men ij rentelig skilles fra Ledskebet.
Stationerne gaa alt her fra tel Junij.

En lille tem Junie haand.
So her. det er et Sprækkelt
10 Linn lille Dyr men med stærke Been; her Kjellerings
Jemser fuler man ikke nok det lille Dyr; hase
giuer dem brede Næstbringere. — For at see det gaa
ij 10 Linn

Igenom Chamoni's Sæde blev i et
længt Stykke født af en heel Flak Piper,
hvoriblandt flere
meget smukke. Den
lystige Amerikaner
spjædes opperlyst med
den, og d. teg. det med
forbanded
Lethed.

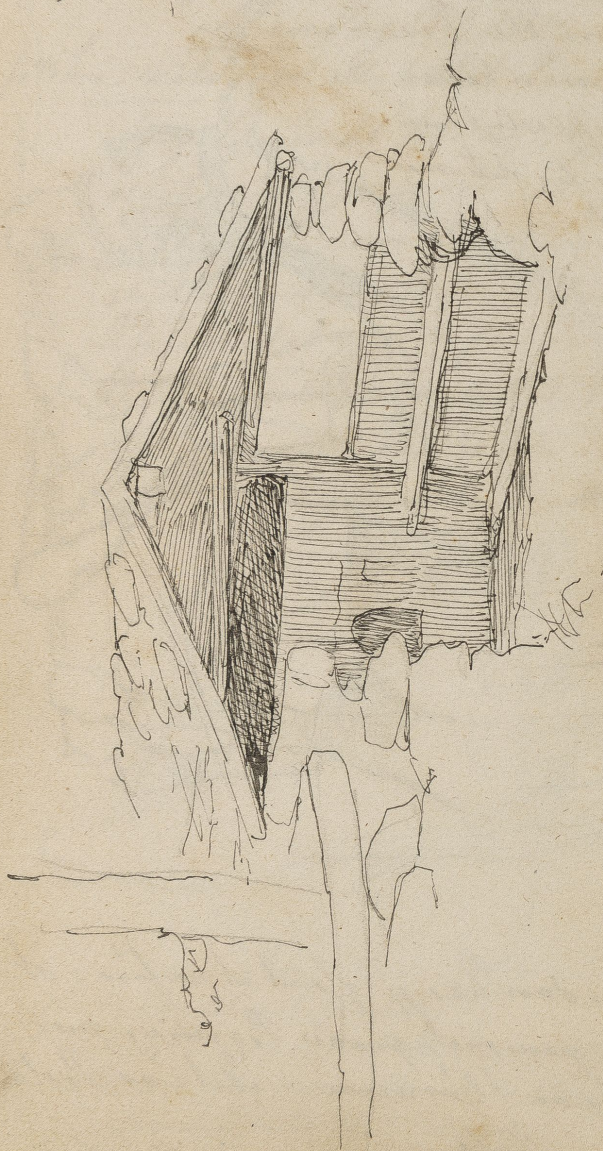

Ned i vendsen har vi glemt at anfise: at
vi saa en gammel grov Bygning med
Taaer paa Bjørnene. Det var Pesta-
laggi's Skole.

KILDER TIL
DANSK
KUNSTHISTORIE

NY CARLSBERGFONDET

At 10¹/₂ saas sig fra Chamomig daler, der er alt: 1¹/₂
Tine havde været paa Vesen til Martigny, et
lille Glimt af Spidsen af Mont Blanc.

Nr. Knowlton 30 Jerning.

Denne pleve Knowlton er fget: det er en
amerikanske Arteller, en særdeles vak-
ker, rolig Mand; der med hans Feire kan sa-
ret: Sæter Gardener, en ung Løge, havde
i Paris gædt optaget Franskmændenes Lethed;
han var bestandig i gædt Månener, og fuld af
comiske Indfald.

Regjeringens raths Schawartz i Nidolstadt: Thi
vinger had med Boig, naar ji ender tilbage (?).

Se Veien fra Chamoenig til Martigny, strax
naar man er passeret Grænden mellem Savoyen
og Schweiz.

Toto maier 30 Junij 1845.

Sædvanlig er Veien en Bæggst ind i Fjeldet, at man
her sædige Wasser ligg over Kløvedet - den lodrette
Flade med tal Dykt, hvor Elven bruser, ved S. Sæu.
Nedrent skjönt er dette i Sandhed! -

Martaguj 30 Juni.
Klæved Tete mairse ligger et Gjentagelses
sted: Kruener, hvor ei spirete til Midday
paa samme Tid som et heelt Selskab Eng
lændere, med hvilke ei sa hem i Følge.
Kruener gik igjennem en Dal som kaldes,
traer gj, efter Tete mairse, og er endaa
meget af det Vildeste gj her seer og Fleden
i Sjælet var ster og gjod. det ene Fald af-
ter det andet. Til sidst steg hele det talrige
Selskab: 4 paa Mænds og 4 talfad. og
ad en steil Gjergaksti, der var for at
stige ned igj - men deroppe havde ei
det første Sundblik: den mageløse Øhorne
Dal, med Jamfruen i Baggrunden. Det
var mageløst, saa det lyst som tænkes kan.
Men derfra steg ei i to Timer ned ad
en steil Bjergsti, som gj var heelt over med
høje Sten store og runde, som ned vore Høj-
ter. Men Dalen var derlig, grøn og i
Midten med Sæu paa Siden. Græsset
var høit med de grødeste Blomster og store
røde Kær med Klækker. Men ved: Blomster
hemmer gj til at tænke paa, at gj paa i en
ald, meget høit liggende Dal, den sørgeligste

28

og sterileste, og endnu har seet — der ses side
i store Klynger de skønneste Alpenrose, saa
hede Strækninger rød med der af. Jy tænkes
danne Blemst her sit Navn der af, at hele
de Planter med de indspinnede Blemster
kan paa nogen Afstand have Lighed med
en Josen huse, de enkelte Blemster er jo
saa meget forskellige fra Joser. — Men
med Mortigvej ligger en net Fjærn. —
Jy har paa denne smukkeste, ja
næsten i alle Midgang, gaet mine
Fædder i stykker, og min skulde Jy just brø
ge dem. Smagen gaer Jy til den.

Udgifter af 30 Fjærn

i en Landskøj for Brød og Vin	10 Løris
i Gæstgæststedet med tite mine Middej	2 fr 10
Fjærnlar	2 fr

En lille Dreng stod her tæt ved Mortigvej og bad
mig kigge paa. „Demi bache“ (Batzen) sagde han.
Jy viste ham en Løris, han saa paa den men gav
mig den igjennem, ligesaa 1/4 Franc fik Jy med et øst
skriveligt Blik gennem et Par store brune Fjærn,
ledsaget af de Ord „avey vains ancomes
de baches?“ og da Jy bemærkede det, gik
han aligevel bort. Det var ventelig den eneste Mængde
han kjendte. —